A trubadúr

Verdi operája a szabadtéri színpadon

A játékok idei előadásai közül kétségkívül *A trubadúr* bemutatója váltotta ki a legnagyobb érdeklődést. A felfokozott várakozás egyaránt szólt a műnek és az előadásban közreműködő szólistáknak. A vasárnapi premiert ugyan sajnálatosképpen megzavarta, félbeszakította az eső, de most, a nagysikerű hétfői folytatás után nyugodtan mondhatjuk, hogy A trubadúr premierje *megfelelt* a várakozásnak, sőt nem egy részletében még felül is múlta a hozzája fűzött előzetes reményeket. A hétfő esti nagysikerű, forró hangulatú előadás valóban *ünnepi eseménye* volt a játékoknak.

Messzire vezető eszmefuttatásokba bonyolódnánk, ha most elemzésünket azzal a kérdéssel kezdenénk, lehet-e, szükséges-e Verdinek ezt a halhatatlan, örökbecsű művét a hagyományoktól eltérő, modern megfogalmazásban előadni. Ehelyett elégedjünk meg annak egyszerű megállapításával, hogy ha vannak is olyan romantikus ihletettségű operák, amelyekben a modern szellemű stilizációnak szerepe lehet, A trubadúr nem tartozik közéjük. A modern felfogás érvényesítése ugyanis véleményünk szerint csak olyan művek színrevitelében lehetséges, amelyeknek *egyes elemei túlmutatnak a romantikán.* A trubadúrnál ilyesmiről nem lehet szó: *Verdinek ez a műve maga a tiszta romantika.* Eppen ezért feltétlenül helyeseljük, hogy a szabadtéri előadás rendezője, *Mikó András* a produkciót *lényegében a hagyományok alapjaira építette fel.* Az óriási színpad természetesen jó néhány olyan különleges követelményt támasztott, amelyek kőszínházi előadásban magától értetődőleg nem jelentkezhetnek, de ezeknek megoldása is a tradíciók szilárd vágányain fut. Ennek a helyes felfogásnak az érvényesítése jellemzi *Vaszy Viktor* pontos és szabatos zenei vezetését is. Azt adni, amit Verdi mondani akart, s úgy tolmácsolni a szépség és a drámaiság szerves egységét, ahogyan ő szárnyaló muzsikájában elképzelte: érezhetően ez a gondolat volt a rendező és a vezénylő karmester munkájának fundamentuma.

(Siflis József felv.)

Leonora (Margherita Roberti) és Manrico (Simándy József)

Ebbe a koncepcióba nem egészen illik bele *Varga Mátyás* díszlete. A favázas építmény az előadás többi hagyományos eleméhez, ténvezőjéhez képest túlságosan modern, s ez sajátságos disszonanciát, ellentmondást teremt. Mégsem ez a díszlet legnagyobb baja. Az a fő kifogásunk ellene, hogy tartalma *túlságosan általános,* éppen ezért *alig van hangulatteremtő ereje.* Sokat segít ugyan ezen az, hogy — nyilván a díszlet mondanivalójának *konkretizálása* céljából — szokatlanul fontos szerepet kapott ezen az előadáson a világítás. Ami a világítást magát illeti, A trubadúr előadása ilyen tekintetben kétségtelenül örvendetes fejlődést jelent. Példákat idézhetnénk, hogy *a jól megoldott világítási effektusok mennyire szűkítik a díszlet elvontságát, általánosságát, mennyire konkretizálják mondanivalóját.*

A világítással együtt a tömegek szerepeltetése, beállítása, a jelenetek megkomponálása is sokat feledtetett a díszlet hibáiból. Mást most nem említve, nagyon szép volt például a II. felvonás színpompás fináléja, amelyben a tömegek szerencsés elhelyezése formában, színben is rendkívül látványos, dekoratív és tartalmas színpadképet hozott létre. Voltak azonban olyan jelenetek is az előadásban, amelyekben a tömegek mozgatása már *kevésbé sikerült.* A második felvonásbeli cigánytanya képében például Azucena alakja valósággal egybeolvad a kórus tömegével. Amikor áriája felhangzik, keresni kell, hogy hol is van, hol énekel tulajdonképpen. A rendezés se Azucena megjelenését, se elhelyezkedését nem emelte ki kellőképp, nem tudta hangsúlyossá tenni és elhatárolni a kórustól.

Ünnepi eseménnyé *mindenekelőtt a főszerepeket játszó négy kitűnő szólista szereplése tette A trubadúr szabadtéri premierjét.* Az előzetes várakozás — amelyet nyilván motivált, hogy nálunk ismert vagy ismeretlen művészről van-e szó — ugyan nem mindegyikükhöz fűzött azonos reményeket, de a bemutatón a művészek magas színvonalú és szinte teljesen egyenlő alakítást nyújtottak. Az előadás tehát ennek következtében nem volt hijával a jóleső meglepetéseknek sem; a többi között ez is értékeihez tartozik.

Mindenekelőtt a Luna gróf szerepét alakító hazánkban eddig ismeretlen kitűnő angol baritonista, *Peter Glossop* játékáról kell ilyen értelemben megemlékeznünk. Őszintén megmondjuk, a közönség váratlan meglepetéssel fogadta a kiváló művész fölényes biztonságú, kifejező erejű, a szerep szenvedélyes érzelmi tartalmát, mondanivalóját magas hőfokon tolmácsoló alakítását. A meglepetés természetesen forró tapsokat szült, s ez egyaránt szólt a művész romantikus indítékú, lendületes, sodró erejű színészi játékának, sajátosan meleg hangszínének és bravúros énektudásának. Úgy érezzük, a közönség jövőre — vagy később — *más produkciókban is szívesen látná a szegedi szabadtéri színpadon a kiváló angol művészt.*

Margherita Roberti Leonora alakítására elsősorban hatalmas technikai tudás és eredeti szerepfelfogás jellemző. Rendkívül kulturált, kidolgozott, minden részletében gondosan és stílusosan megformált előadásmóddal, teljes terjedelmében fénylő, hibátlanul zengő hanggal és emellett valami egészen nemes és magasrendű egyszerűséggel találkozott a közönség az amerikai művésznő alakításában. Semmi olcsó hatásvadászat, semmi trükk, ehelyett a szerep mondanivalójának alázatos szolgálata: ez irányította a művésznő énekét és játékát. Megragadóvá tette ezt a szerepformálást az említett erényeken felül az is, hogy kulturáltsága, határozott intellektuális előadásmódja *egy pillanatig sem tette hideggé és elvontá: őszinte szenvedély izzott ennek az alakításnak minden mozzanatában.*

Az Azucena alakját bemutató kitűnő román énekesnőt, *Zenaida Pallyt* régóta ismeri és szereti a szegedi közönség. Tavalyi alakítása az Aida szabadtéri előadásában felejthetetlenül szép volt. A művésznő az idén megismételte tavalyi bravúrját és a siker most sem maradt el. Zenaida Pally Azucenája a színészi játék és az ének szempontjából egyaránt olyan kidolgozott, végletekig kicsiszolt és érett munka, olyan kimagasló művészi teljesítmény, hogy megérdemelten aratott hatalmas sikert és *méltán vált talán az egész előadás legsikeresebb alakításává.* Az elragadóan szép hang, a cigányasszony romantikusan felfokozott indulatait kifejezően tolmácsoló színészi játék ideális Azucenát formált.

A rendkívül erős nemzetközi »mezőnyben« kiemelkedett sikerrel szerepelt a megbetegedett Bruno Prevedi szerepébe beugró *Simándy József.* Erőteljes, kifejező éneke a zene szépségét és drámaiságát egyaránt kifejezően, meggyőzően közvetítette, s Manricója a színészi játék szempontjából is figyelemre méltó teljesítmény. Simándy minden tekintetben igazi trubadúr volt, szenvedélyes, szerelmes, kitűnő harcos, lovagias és hódító férfi. Pontosan olyan, amilyennek Manricót elképzeljük. A közönség szeretettel és hálával köszönte meg a kiváló alakítást.

Ferrando alakját *Szalma Ferenc* mutatta be. Hatalmas hangja, stílusos előadása megérdemelten aratott sikert. A kisebb szerepek alakítói — *Karikó Teréz, Vargha Róbert, Littay Gyula és Réti Csaba* — színvonalas munkával járultak hozzá az előadás sikeréhez.

A kifejező díszleteket *Márk Tivadar* tervezte. A kórus tömör hangzású éneke *Pless László* karigazgató színvonalas munkáját dicséri.

Ö. L.

SPORT

Sorsoltak az NB III-ban és a megyében

Lapunkban már közöltük a labdarúgó NB I és NB II őszi idényének sorsolását. A magasabb osztályok után most az NB III-as és a megyei kupamérkőzések műsorát is elkészítették. *Az első fordulót mind a két csoportban augusztus 11-én játsszák.*

A Csongrád megyei LSZ sorsolásából most az augusztus 11-i bajnoki nyitány műsorát közöljük.

NB III: Békéscsabai VTSK—Martfűi MSE, Jászberényi Vasas—Törökszentmiklósi Vasas, Kiskunhalasi MEDOSZ—Újszegedi TC, Nagykőrösi Kinizsi—Mezőtúri Honvéd, Mezőhegyesi MEDOSZ—Orosházi Kinizsi, Csongrádi Petőfi—Hódmezővásárhelyi MEDOSZ, Szegedi Építők—Makói Vasas, Kecskeméti TE—Békéscsabai Honvéd.

Megyei bajnokság: Szegedi Dózsa—Szegedi Spartacus, Alsóvárosi MÁV—Szentesi Honvéd, Hódmezővásárhelyi Honvéd—Szegedi VSE II., Szegedi Ruhagyár—Kistelek, Sándorfalva—Szegedi Textilművek, Szegedi AK—Szőreg, Szentesi Kinizsi—Dorozsma, Móravárosi Kinizsi—Szegedi Honvéd. A kilencedik mérkőzésen az osztályozót játszó Hmv. Vasas, vagy Makói Spartacus a Szentesi Helyiiparral találkozik.

Miért lett utolsó a szegedi női kézilabda-válogatott?

Három napon át rendezték meg Szegeden *a már hagyományosnak számító* Szabadtéri Kupa kézilabda-mérkőzéseket. A tornán a szegedi férfi és női válogatott is elindult. Már beszámoltunk az eredményekről, hogy a férfiak harmadikak, a nők pedig utolsók lettek. Női kézilabda-csapatunk sohasem képviselt jelentős erőt, tudtuk, hogy különösebb meglepetésre nem képes, de az utolsó, hatodik hely »megszerzése mégis nagyon gyenge eredménynek számít.

Hosszú ideje *állandó probléma* a megyei és a városi szövetségben a szegedi női kézilabda-sport helyzete. Csapatokban nincs hiány, a szervezés jó, de *a színvonal* tekintetében mégis tenni kellene már valamit.

Ebben az ügyben megkérdeztünk néhány illetékest, akiktől az alábbi válaszokat kaptuk.

Szedő István, a városi kézilabda-szövetség tagja:

— A tornán is láthattuk, hogy *női válogatottunk korszerűtlenül játszik.* A játékosok legtöbbször lassan adogatják egymásnak a labdát, a szélekre egyáltalán nem húzódnak ki. Hiányoznak a gyors indítások is, amelyekkel pedig meg lehet zavarni az ellenfél védelmét, és gólhelyzeteket lehet teremteni. Helyes lenne, ha az edzők összeülnének, és megtárgyalnák a problémákat, hátha ezzel előbbre vinnénk a női kézilabdázás ügyét Szegeden.

Hetényi Miklós, a Kinizsi edzője:

— Hiba, hogy Szegeden nincs NB II-es csapat, az együttesek a megyei bajnokságban szerepelnek, és a játékosok általában *nem veszik komolyan az edzéseket.* Csak annyit edzenek, amennyi a megyében való játékhoz szükséges. Ezért az NB II-be jutásért kiírt osztályozókon a szegediek évről évre mindig alulmaradnak, és játszanak tovább, most is a megyében... Az eddigi munka mellett *csak időnként* csúszik ki egy-egy jobb eredmény.

Sonkó Klára, a szegedi csapat kapusa:

— A tornára *nem készültünk fel megfelelően,* igaz, hogy ebben közrejátszott a nagy hőség is. Szerintem, ha a Kinizsire építik fel a válogatottat, és csak három-négy cserejátékost hoznak más csapatokból, akkor bizonyára egységesebb lett volna a játék. Az utolsó hely mindenesetre elgondolkoztató. Helyes lenne szerintem a szegedi csapatok közül néhányat összevonni, ahogy évekkel ezelőtt Pécsett tették. Ott ennek meglett az eredménye, mert már NB I-es csapatuk is van... Borsod megyében idén kézilabda-edzőtábort tartottak, s ezt nálunk is meg lehetne szervezni a legjobb játékosok részvételével. És még egyet: a szegedi női kézilabda-válogatottnak és a csapatoknak is *többször* kellene barátságos mérkőzést játszaniuk az NB I-es makóiakkal. A jobbtól *tanulni* nem szégyen...

M. K.

=S=O=R=O=K=B=A=N=

NB-s labdarúgó-csapataink már nagyban készülnek a bajnoki nyitányra. Érdekesség ezzel kapcsolatban, hogy ma, szerdán a négy szegedi NB-s együttes egymás ellen játszik barátságos-mérkőzést. A SZEAC—UTC találkozó a SZEAC-stadionban, az SZVSE—Szegedi Építők játék pedig a SZAK-pályán lesz. Mind a két helyen délután 5 órakor kezdenek.

*

A Hazafias Népfront szegedi városi bizottsága a városi sakkszövetségnek sorsolt ajánlott fel, amelyért alapfokú csapatversenyt rendeznek. A bajnokságra pénteken a szövetség hivatalos helyiségében, a Széchenyi téri városi bérház első emeletén lehet nevezni délután hat és hét óra között.

*

A Szegedi EAC labdarúgó-csapatának új játékosai most már mindannyian Szegeden vannak. Molnár Ferenc és Sahin Tóth István is megérkezett. Molnár katona, Sahin pedig az Orvostudományi Egyetemre jelentkezett felvételre. A fiatal játékost a SZEAC kedvezményes egyetemi igazolással akarja megszerezni.

Szegeden rendezik meg szombaton és vasárnap a magyar kosárlabda-sport utánpótlásának egyik nagy seregszemlélét, a nyolc megye közötti ifjúsági tornát, fiúcsapatok részvételével. Indul többek között Budapest és Csongrád megye válogatottja is. A mérkőzések a SZEAC-stadion új szabadtéri pályáján lesznek.

*

A Szegedi VSE birkózói részére fontos értekezletet tartanak pénteken délután a Vasutas-stadionban 5 órai kezdettel.

HOGYAN TIPPELJÜNK?

NB II-es mérkőzések

SZVSE—Békéscsaba	**1**
Szolnok—Bp. Spartacus	**1**
Nagybátony—Debrecen	**1**
Jászberényi Lehel—Szolnoki MTE	**1 2**
Gyula—KISTEXT	**1**
Eger—Baglyasalja	**1**
ZTE—MTE	**1**
Traktorgyár—PBTC	**1**
Sz. MÁV Előre—Pápa	**1 x**
III. ker—Győri Dózsa	**1 x**
EVTK—Esztergom	**1**
B. Spart.—K. Lombik	**x 1**

A pótmérkőzéseken a hazaiak győzelme várható.

SAKK

Tal ismét visszanyerte régi formáját. Az exvilágbajnok miskolci győzelme fölényes volt, veretlenül, két ponttal előzte meg Bronstein nagymestert. A fiatal, zseniális sakkozó pazar játszmái, csillogó kombinációi arra engednek következtetni, hogy Petroszján világbajnoknak Tal lesz a legméltóbb ellenfele.

A magyar versenyzők legjobbjait viszonylag rövid játszmákban győzte le: Bilek, Bárczay, Dely, Honfi és Forintos hadállásai hamar összeomlottak.

Az alábbi játszmában az egyik legtehetségesebb fiatal mesterünk ellen a 23. lépésnél a látszólag egyenlő állásból esélyes támadást teremtett, majd minőségáldozat következett, amely után nem volt védelem.

Világos: Bárczay.

Sötét: Tal.

1. d4, Hf6, 2. c4, e6, 3. Hc3, Fb4, 4. Vb3, c5, 5. dxc, He6, 6. Hf3, He4, 7. Fd2, Hxd2, 8. Hxd2, Fxc5, 9. e3, 0—0, 10. Fe2, b6, 11. 0—0, Fb7, 12. Hde4, Bb8, 13. Bad1, f5, 14. Hxc5, bxc, 15. Va3, Ve7, 16. Hb5, f4, 17. Hd6, Fa8, 18. Ff3, fxe, 19. fxe, He5, 20. Fxa8, Bxf1+, 21. Kxf1, Bxa8, 22. Kg1, Bf8, 23. Vxc5, Vg5, 24. He4, Vg4, 25. Hf2, Bxf2!, a minőségáldozat után számtalan elágazás lehetséges. Valószínűleg Tal sem tudta kiszámítani az összes változatokat, kombinációját világos vezér kedvezőtlen helyzetére alapította. **26. Kxf2, Vf5+, 27. Ke2, Vh5+, 28. g4, Vh2+, 29. Kf1, Vh1+, 30. Kf2, Hg4+, 31. Kg3, Vxd1, 32. Ve8+, Kf7, világos feladta!**

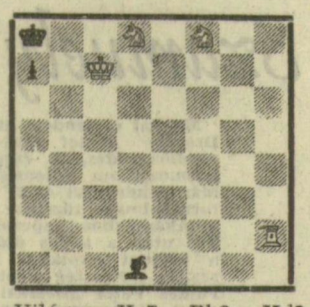

Világos: Kc7, Bh2, Hd8, Hf8 (4).

Sötét: Ka8, Fd1, gyalog: a7 (3).

Világos indul, s a harmadik lépésben mattot ad! (E. Gross feladványa.)

A múlt heti feladvány megoldása: 1. Ve8!

Rádióműsor

Szerda

KOSSUTH RÁDIÓ

4.30 Hírek. 4.35 Vidáman-frissen. 5.00 Hírek. 5.05 Falurádió. 6.00 Hírek. 6.25 Orvosi tanácsok. 7.00 Hírek. 7.10 Új könyvek. 7.30 Színház- és moziműsor. 8.00 Műsorismertetés. 8.10 Könnyűzene. 9.00 Az Ifjúsági Rádió műsora. 9.20 Mozart: Bécsi szonatina C-dúr. 9.30 Frakk. Elbeszélés. 9.46 Kálmán Imre: Melódiák. 10.00 Hírek 10.10 Napirenden... 10.15 Schubert: Esz-dúr trió. 10.58 Szabadtéri előadások — és a művészet. 11.13 Színes népi muzsika. 11.25 A Szabó család. 12.00 Hírek. 12.15 Tánczenei koktél. 12.58 A vidéki színházak műsora. 13.00 Válaszolunk hallgatóinknak. 13.15 Hétfőtől-szombatig. 14.00 Hírek. 14.10 Operarészletek. 14.25 Lányok, asszonyok. 14.55 Könnyűzene háziasszonyoknak. 15.40 Pillangó. 16.00 Hírek. 16.10 Zenekari muzsika. 17.05 Pereskedő vállalatok. 17.20 Népdalesokor. 17.56 Műsorismertetés. 18.00 Hírek. 18.10 Nemzetközi tükör. 18.20 Hangverseny Offenbach operetteiből. 19.05 A gyöngyszem. 19.25 Beszélgetés Szigeti Józseffel. 19.55 Jó estét, gyerekek! 20.00 Esti krónika. 20.25 Könnyűzenei híradó. 21.15 Lírai önéletrajz. 21.25 Bécsi Ünnepi Hetek 1963. 22.00 Hírek. 22.15 Sporthírek. 23.05 Otthon. 23.10 Könnyűzene éjfélig. 24.00 Hírek. 0.10 Éji zene.

PETŐFI RÁDIÓ

6.10 Torna. 6.30 Hírek. 14.00 Dalok a Moszkvai Rádió új felvételeiből. 14.10 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.28 Schumann: I. szimfónia. 15.00 Hírek. 15.05 Az Ifjúsági Rádió műsora. 15.25 Dalok. 15.45 Tánczene. 16.10 Havannai levelek. 16.30 Verbunkosok. 17.00 Hírek. 17.05 Gioconda. Operarészletek. 17.40 Orvosi tanácsok. 17.45 Hirdetőoszlop. 18.00 Ének és hegedű hangverseny a studióban. 18.35 Rádió szabadegyetem. 19.00 Hírek. 19.05 Tánczene. 19.52 Epeiosz, az ács. Rádiódráma. 21.00 Hírek. 21.05 Részletek a soproni dalostalálkozó kórus-hangversenyeiből. 21.35 Közvetítés a siófoki Fogas Étteremből. 21.57 Ügetőversenyeredmények. 22.00 Operettrészletek. 23.00 Hírek.

Televízióműsor

10.00 Tv-híradó (ism.) 10.15 Az áldozat közbeszól. III. rész. Az NDK-televízió magyarul beszélő bűnügyi filmje (ism.) (Csak 18 éven felülieknek!) 10.55 A Kreml ősi székesegyházai. Szovjet film (ism.) 11.15 Várakozás. Lengyel kisfilm (ism.) 11.25 Szépséges Párizs. Francia kisfilm (ism.) 18.45 Hírek. 18.50 Nagy sorozatok és a korszerűség. Riporter: Pfeiffer Pál. 19.05 Tv-világhíradó. 19.20 Szép álmokat, gyerekek! 19.30 A Miskolci Nemzeti Színház előadása képfelvételről. Bál a Savoyban. Operett 3 felvonásban. A közvetítés szünetében: A Magyar Hirdető műsora. Kb. 22.30 Hírek. Tv-világhíradó (ism.)

DÉL-MAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei és Szeged városi bizottságának lapja.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap.
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: dr Lőkös Zoltán
Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10.
Telefon: 35-35. 30-03
Éjszakai telefon: 35-06
Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Kovács László
Kiadóhivatal: Szeged, Klauzál tér 3.
Telefon: 35-00. 31-16.
Beküldött kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza.)
A lapot nyomja a Szegedi Nyomda Vállalat Szeged, Kárász u. 9.

INDEX: 25 053

Terjesztik a Csongrád megyei postahivatalok. Előfizetési díj egy hónapra 11 Ft. Előfizethető bármely postahivatalnál és kézbesítőnél.